

KAUPPAKAMARI

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALAKATSAUS

3 | 21

29.9.2021

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALAKATSAUS

JULKAISIJA

Helsingin seudun kauppakamari

Kalevankatu 12, 00100 Helsinki,
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi

TOIMITUS

Kaupunkitutkimus TA Oy

Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
www.kaupunkitutkimusta.fi

LISÄTIETOJA

Johtaja Markku Lahtinen
Helsingin seudun kauppakamari
puh. +358 50 571 3564
markku.lahtinen@chamber.fi

Toimitusjohtaja, tutkija Seppo Laakso
Kaupunkitutkimus
puh. 0500 970 082
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi

Tutkija Tamás Lahdelma
Kaupunkitutkimus
tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi

ULKOASU

Voor Oy

kari@voor.fi

Kannen kuva: Finnavia, havainnekuva Helsinki-Vantaan
kehitysohjelman kuuluvasta terminaali 2:n laajennuksesta.
Arkkitehtitoimisto ALA Oy.

Toimialakatsauksen verkkojulkaisu

www.kaupunkitutkimusta.fi
www.helsinki.chamber.fi

29.9.2021

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALAKATSAUS

3 | 21

SISÄLLYS

SUHDANNEKUVA	4
HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE	6
TOIMIALOJEN VERTAILU	8
TEOLLISUUS	10
RAKENTAMINEN	12
KAUPPA	14
MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA	16
RAHOITUSTOIMINTA	18
PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE	20
INFORMAATIO JA VIESTINTÄ	22
KULJETUS JA VARASTOINTI	24
PALVELUT KOTITALOUKSILLE	26
YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UUDELLAMAALLA	28

VAIHTUVA TEEMA

MATKAILU HELSINGIN SEUDULLA	30
--------------------------------------	----

SUHDANNEKUVA

Helsingin seudun tuotannon lasku edellisvuoteen verrattuna taittui kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Myös seudun henkilöstömäärä kääntyi kasvuun. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2021 toiselta neljännekseltä.

Helsingin seudun tuotannon trendin vuoden 2019 lopussa alkanut lasku tasaantui viime vuoden viimeisellä neljänneksellä ja trendi kääntyi kasvuun kuluvan vuoden alussa. Ennakkoarvion mukaan trendin kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden seudun tuotanto oli huhti-kesäkuussa arvion mukaan noin 3 % korkeammalla tasolla. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotanto laski seudulla reilut 4 %. Koko maan tuotanto kasvoi edellisvuodesta huhti-kesäkuussa noin 8 %. Viimeksi kuluneen vuoden aikana tuo-

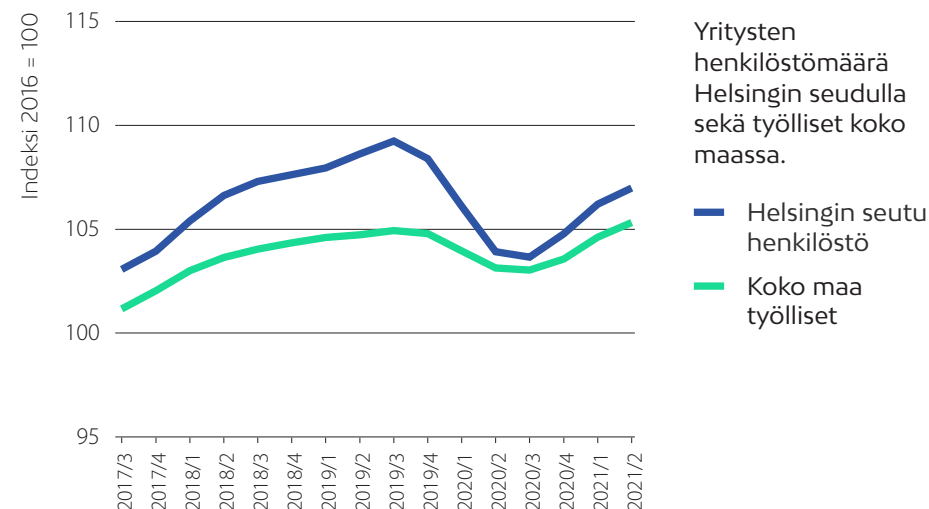
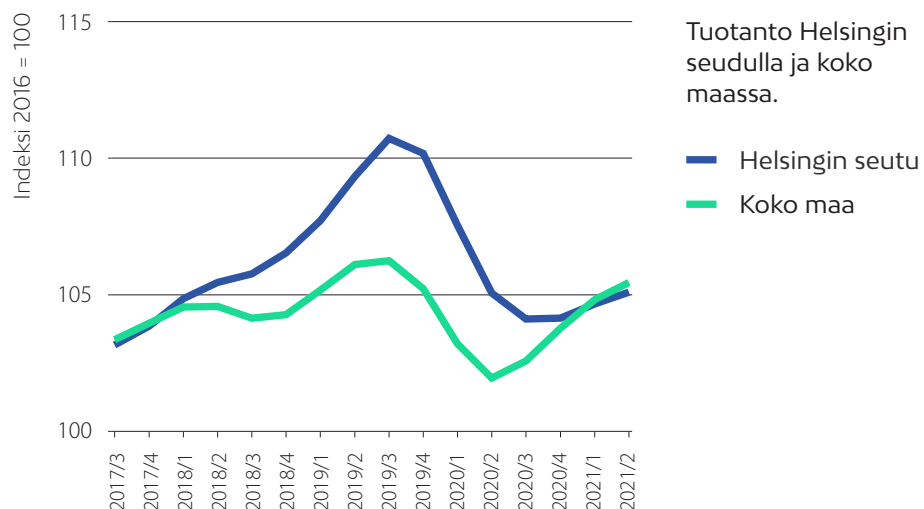
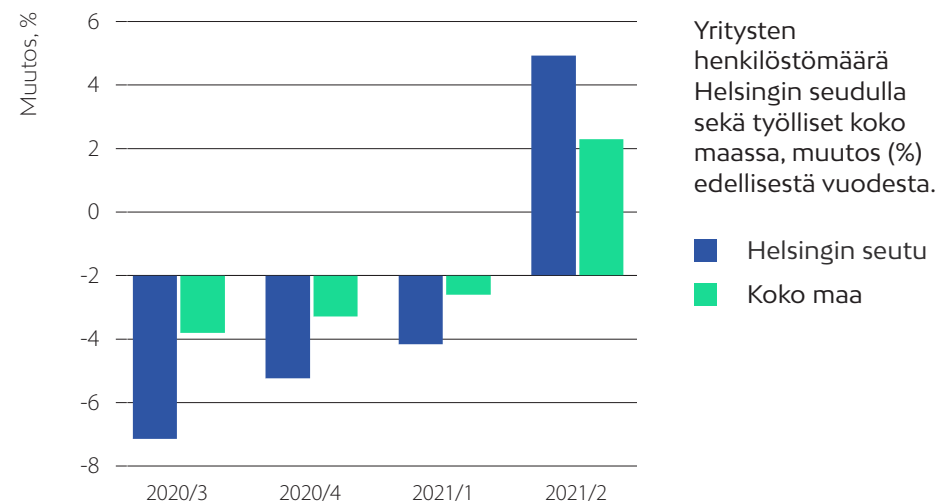
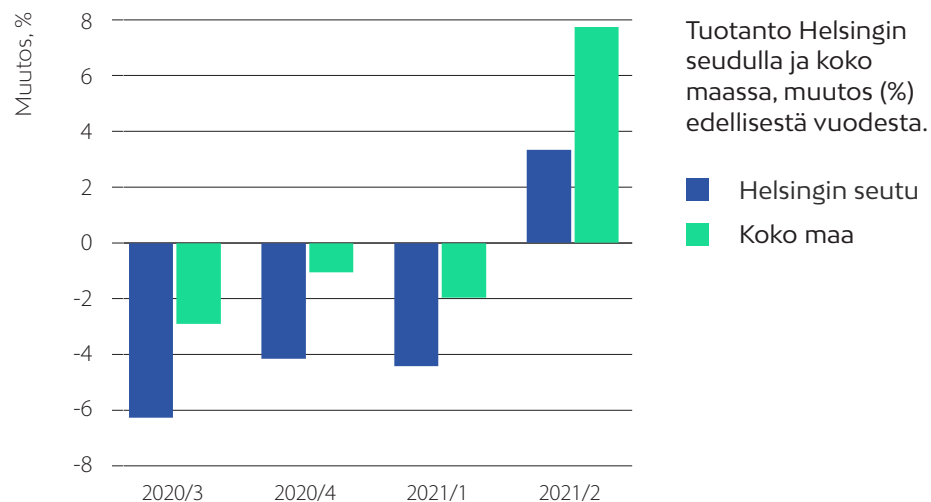
tanto oli Helsingin seudulla keskimäärin 5 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Koko maassa tuotanto on kasvanut 3 % vertailuvuoden tasosta.

Koronaviruspandemia heikensi suhdanetilannetta maaliskuusta 2020 alkaen nopeasti ja kehitys jatkui sen jälkeen heikkona useilla aloilla. Kuluvan vuoden toisella neljänneksellä liiketoiminta kasvoi kuitenkin lähes kaikilla päätoimialoilla. Helsingin seudun jalostusaloista teollisuudessa liikevaihdon kasvu vuotta aikaisempaan verrattuna jatkui ja rakentamisessakin liikevaihdon trendin lasku taittui kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Liiketoiminta nousi kaikilla Helsingin seudun palvelualoilla vuotta aiemmasta. Kasvu vuoden takaiseen nähden oli erityisen vahvaa majoitus- ja ravitsemistoiminnassa. Myös pandemian aikana jyrkästi laskeneiden kuljetus- ja varastointialan sekä kotitalouspalveluiden liiketoiminta kasvoi selvästi vuotta aiemmasta. Vahvasta toisen neljänneksen kasvusta huolimatta liiketoiminnan taso on kuitenkin näillä aloilla vielä huomattavasti pandemiaa edeltänyttä tasoa alempana. Informaatio- ja

viestintäalalla, liike-elämän palveluissa sekä rahoituksessa liiketoiminnan kasvu jatkui vahvana. Alueen yritysten suhdanneodotukset kohenivat edelleen palvelualoilla, mutta laskivat hieman kevään ja alkukesän aikana teollisuudessa ja rakentamisessa.

Helsingin seudun henkilöstömäärän trendin vuoden 2019 lopussa alkanut lasku taittui viime vuoden lopussa ja trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstömäärä kasvoi vuoden toisella neljänneksellä 7 %. Myös koko maan työllisten määrän trendi nousi viime vuoden lopussa ja kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan työllisten määrä nousi vuoden toisella neljänneksellä noin 4 %. Viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudun henkilöstömäärä oli 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Koko maassa työllisten määrän taso on nousut 4 % vertailuvuoteen nähden.

SUHDANNEKUVA

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 28 % Suomen väestöstä, sijaitsee 32 % maan työpaikoista ja tuotetaan 37 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 1 531 600 vuoden 2021 heinäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli 767 100 työllistä ja 814 100 työpaikkaa vuonna 2020. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2020 noin 87 miljardia euroa.

Toimialarakenne

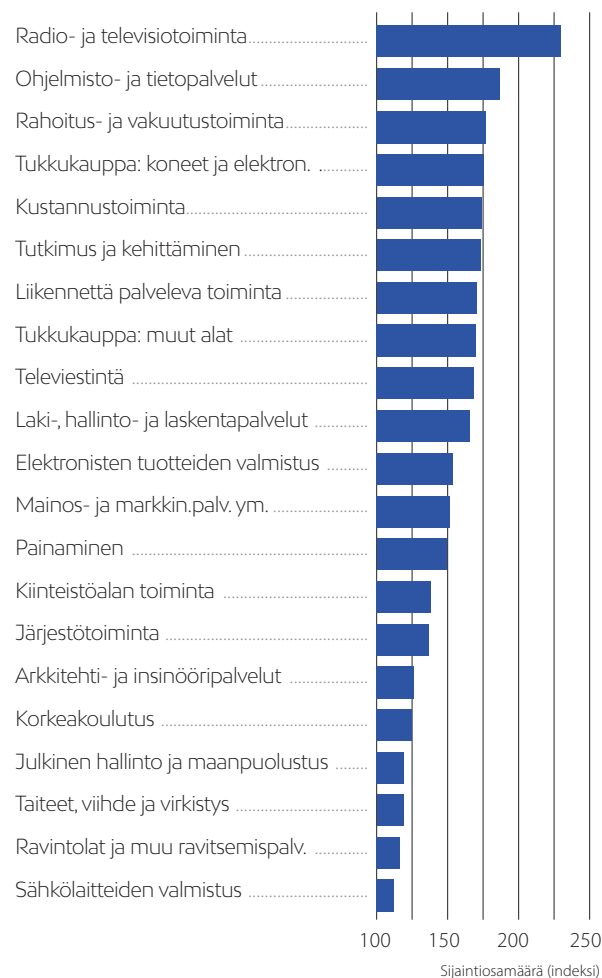
Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 60 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 24 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

Erikoistumisalat

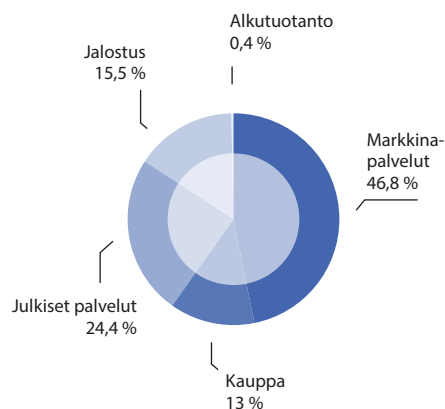
Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profiileista.

Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat

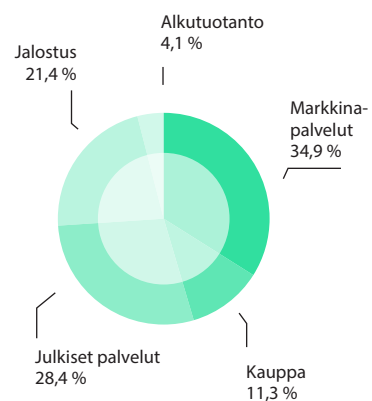
Indeksi, koko maa = 100

Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2020

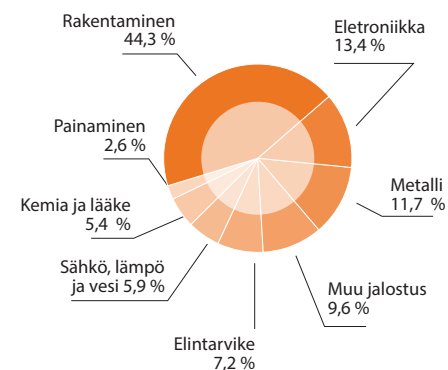

Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2020.

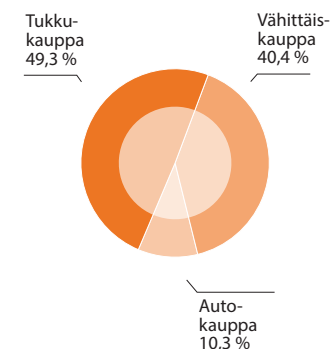

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2020

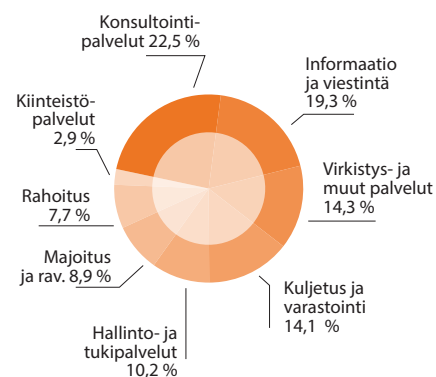
Jalostus

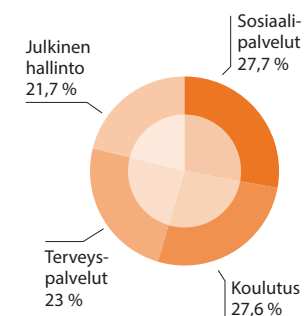
Kauppa

Markkinapalvelut

Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut

TOIMIALOJEN VERTAILU

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto ja henkilöstömäärä kääntyivät kasvuun edellisvuoteen verrattuna vuoden 2021 toisella neljänneksellä.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto nousi ennakoarvion mukaan vuoden 2021 toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 9 %. Edellisellä neljänneksellä liikevaihto laski prosentoin. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaiseen nähden 2,1 %, rakennuskustannukset 3,1 %, tukkuhinnat 7,9 % ja teollisuuden tuottajahinnat 10,3 %.

Liikevaihto kasvoi kuluvan vuoden toisella neljänneksellä selvästi edellisvuodesta rakentamista lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla. Liikevaihdon kasvua oli eniten majoitus- ja ravitsemisalalla, jossa liikevaihto nousi lähes kolmanneksen.

Yritysten yhteenlaskettu palkkasumma kääntyi edellisvuoteen verrattuna kasvuun vuoden toisella neljänneksellä. Palkkasumma kasvoi kaikilla päätoimialoilla. Kasvu vuoden takaiseen verrattuna oli voimakkainta majoitus- ravitsemistoiminnassa.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 14 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Seudun yritysten palkkasumma on kasvanut 16 % vertailuvuoden tasosta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 4 % vuoteen 2016 verrattuna. Liikevaihto on kasvanut vertailuvuoden tasoon nähden eniten teollisuudessa, rakentamisessa sekä informaatio- ja viestintäalalla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä kotitalouksien palveluiden liikevaihto on selvästi alle vuoden 2016 tason.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

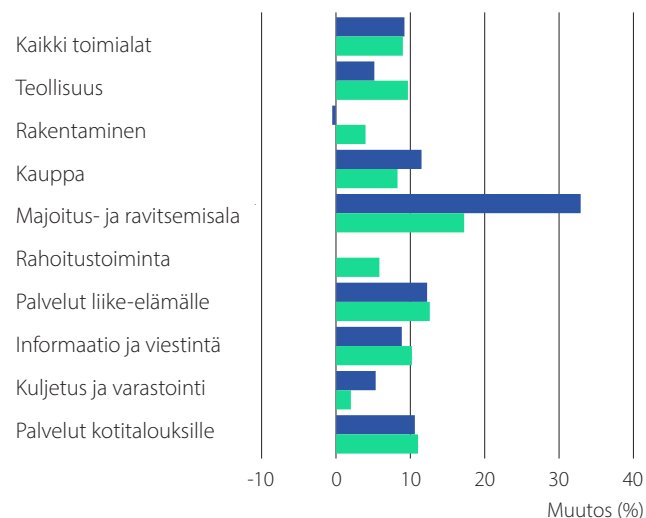
Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa 7 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä kasvoi voimakkaimmin kotitalouksien palveluissa. Rakentamisessa henkilöstömäärä pysyi suunnilleen vuoden takaisella tasolla.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Henkilöstömäärän kasvua on ollut vertailuvuoden tasoon nähden keskimääräistä enemmän informaatio- ja viestintäalalla, liike-elämän palveluissa, rahoituksessa sekä rakentamisessa.

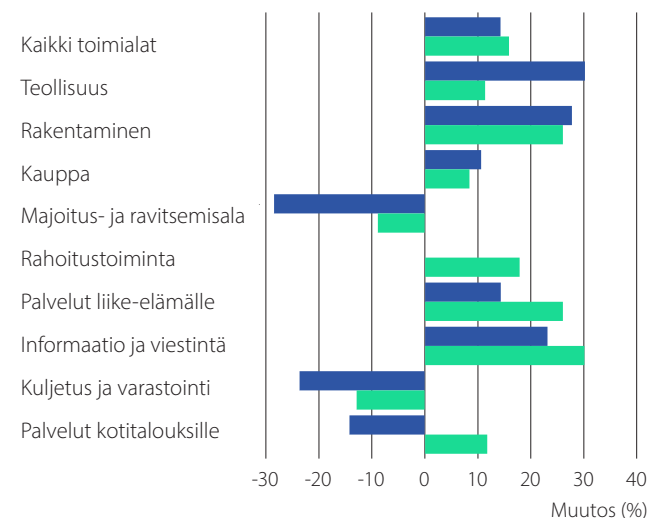

TOIMIALOJEN VERTAILU

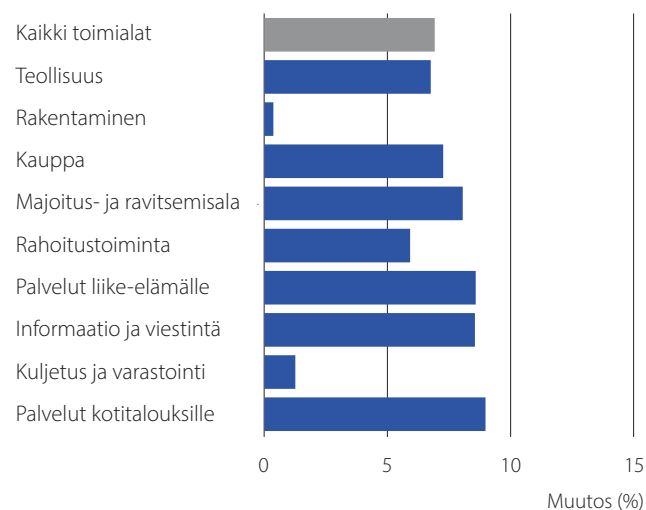
Liikevaihdon ja palkkasumman muutos (%) toimialaryhmittäin Helsingin seudulla, neljännes 2/2021 verrattuna vuotta aikaisempaan.

■ Liikevaihto
■ Palkkasumma

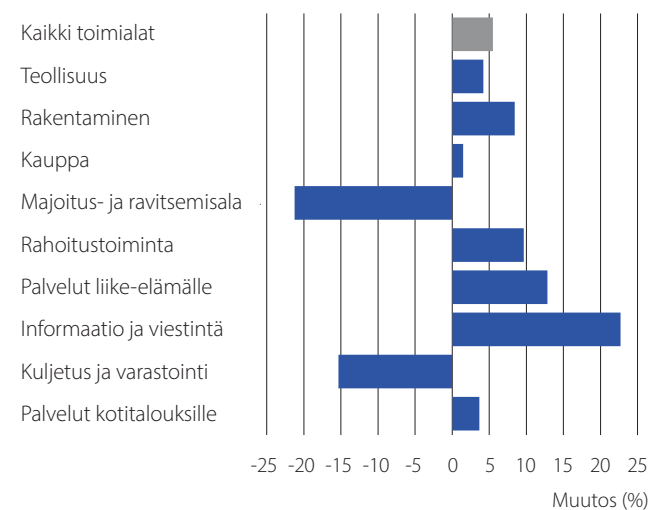

Liikevaihdon ja palkkasumman muutos (%) päätoimialoittain Helsingin seudulla, neljänneksen 3/2020–2/2021 verrattuna vuoteen 2016.

■ Liikevaihto
■ Palkkasumma

Henkilöstömäärän muutos (%) toimialaryhmittäin Helsingin seudulla, neljännes 2/2021 verrattuna vuotta aikaisempaan.

Henkilöstömäärän muutos (%) toimialaryhmittäin Helsingin seudulla, neljänneksen 3/2020–2/2021 verrattuna vuoteen 2016.

TEOLLISUUS

Teollisuusyritysten liiketoiminnan kasvu jatkui

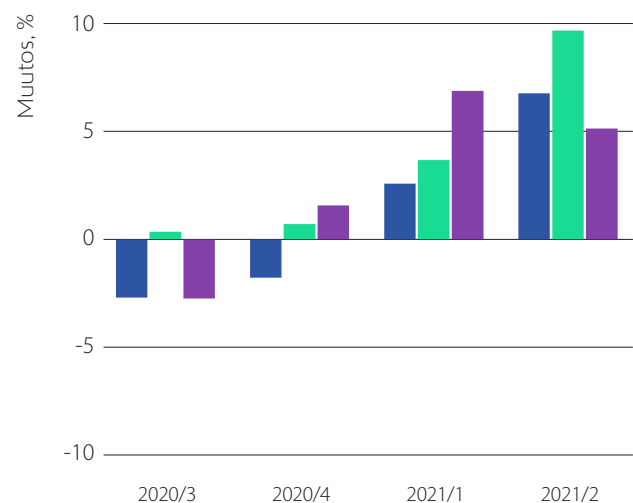
Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendin kasvu jatkui vuoden 2020 alkupuolen notkahduksen jälkeen viime vuoden loppupuolella ja kuluvan vuoden alussa. Trendi kasvoi ennakoarvion mukaan edelleen huhti-kesäkuussa. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna liikevaihto oli arvion mukaan vuoden toisella neljänneksellä 5 % korkeammalla tasolla. Teollisuusyritysten liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Teollisuuden tuottajahinnat nousivat selvästi huhti-kesäkuussa. Edellisvuoteen nähden tuottajahinnat olivat vuoden toisella neljänneksellä noin 10 % korkeammalla tasolla. Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 30 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on noussut 8 %.

Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

Teollisuuden henkilöstömäärän ja palkkasumman trendien kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna teollisuusyritysten henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa 7 % korkeammalla tasolla. Alan palkkasumma nousi edellisvuodesta 10 %. Helsingin seudun teollisuusyritysten henkilöstömäärä on vuoteen 2016 verrattuna 4 % ja palkkasumma 11 % korkeammalla tasolla.

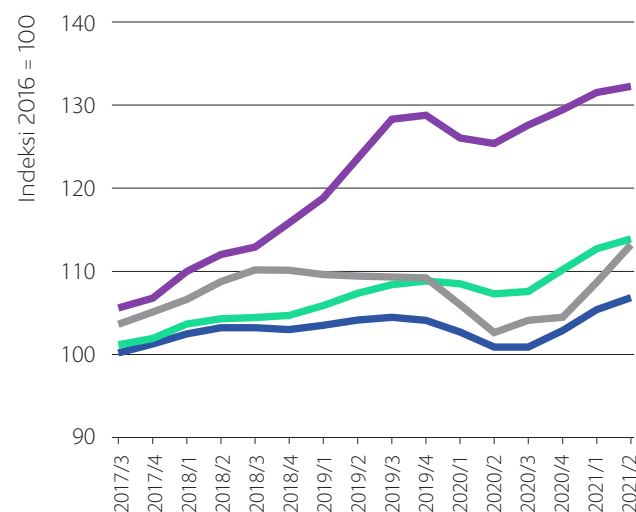
Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 noin 71 900 työpaikkaa.

TEOLLISUUS

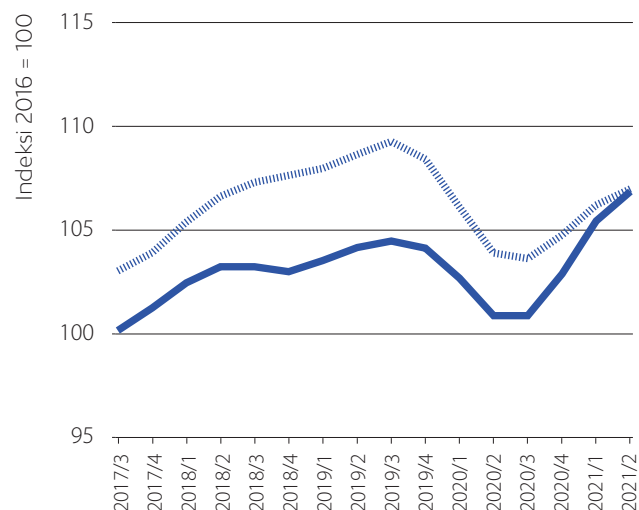
Teollisuuden henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto

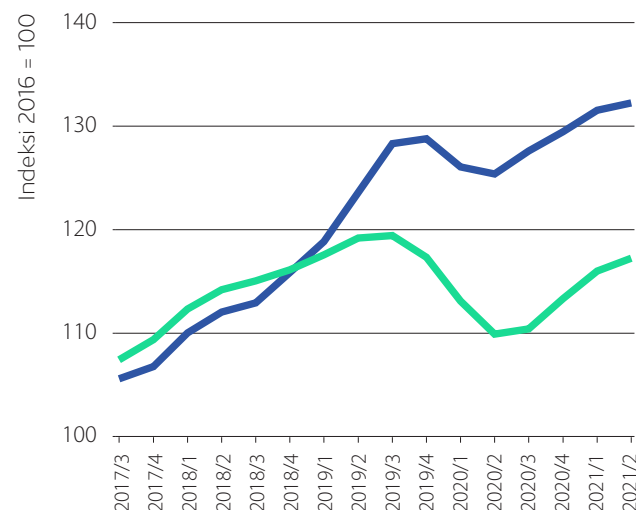
Teollisuuden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto
- Teollisuuden tuottajahinnat

Henkilöstön määrä teollisuudessa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

- Teollisuus
- Kaikki toimialat

Teollisuuden liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

- Helsingin seutu
- Koko maa

RAKENTAMINEN

Rakentamisen liikevaihdon trendin lasku taittui

Rakennusalan liikevaihdon trendin viime vuoden toisella neljänneksellä alkanut lasku taittui kuluvaan vuoden alussa ja ennakkoarvion mukaan trendin kasvu jatkui huhti-kesäkuussa. Arvion mukaan alan liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä vajaan prosentin edellisvuotta alemmalla tasolla. Rakennuskustannukset nousivat vuoden takaisesta 3 %. Alan liikevaihdon trendi kasvoi valtakunnallisestikin. Vuoteen 2016 nähden rakennusalan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin 28 % korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana reilut 4 %.

Rakennusyritysten palkkasumman trendi kasvoi edelleen vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumma oli huhti-kesäkuussa 4 % korkeammalla tasolla. Alan henkilöstömäärän trendin vuoden 2019

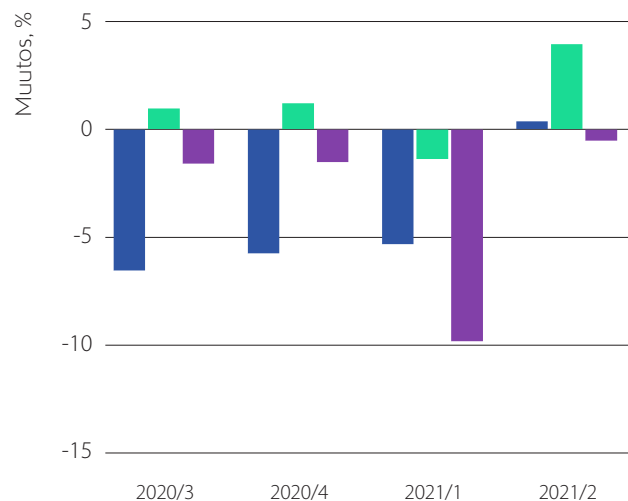
Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

lopussa alkanut lasku pysähtyi kuluvaan vuoden alussa ja kääntyi kasvuun vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen nähden alan henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa suunnilleen samalla tasolla. Vuodesta 2016 rakennusalan palkkasumma on kasvanut 26 %. Henkilöstömäärä on alalla vertailuvuoteen nähden 8 % korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 noin 54 300 työpaikkaa.

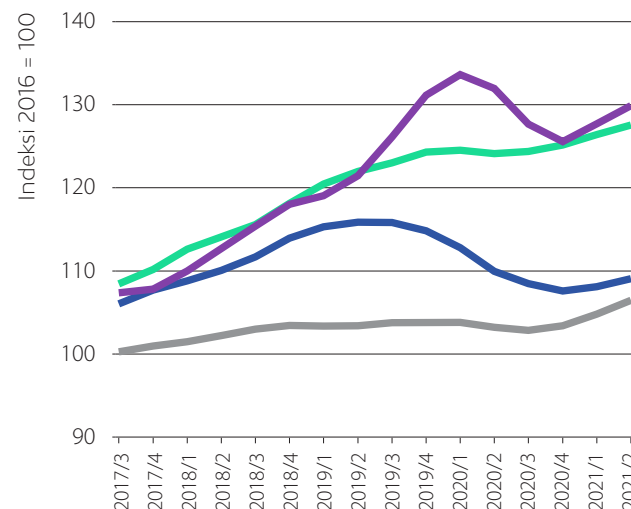

RAKENTAMINEN

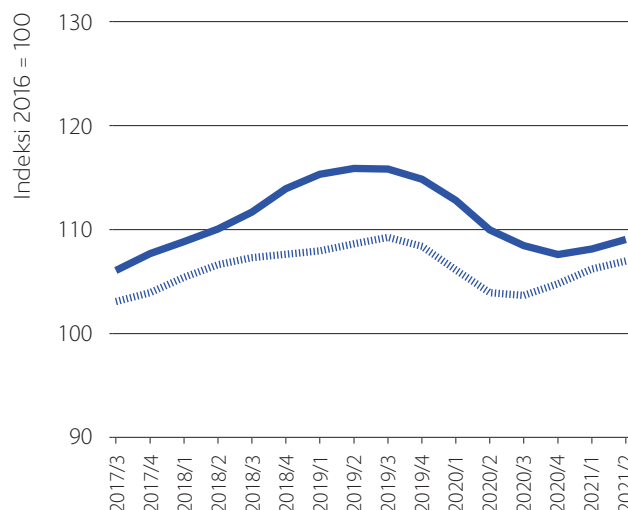
Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

■ Henkilöstö
■ Palkkasumma
■ Liikevaihto

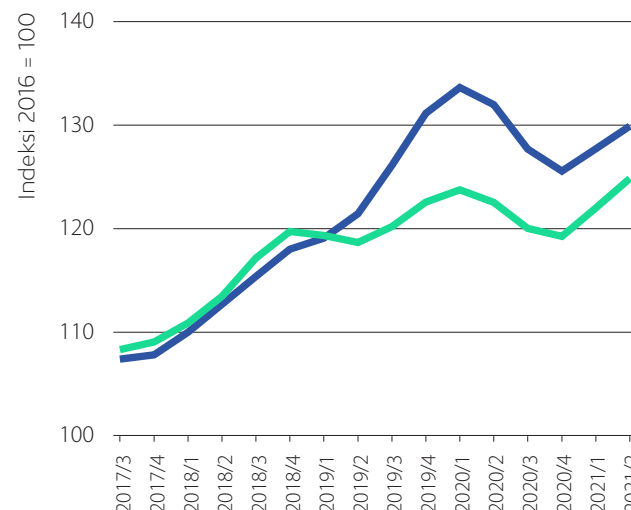
Rakentamisen henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

■ Henkilöstö
■ Palkkasumma
■ Liikevaihto
■ Rakennuskustannukset

Henkilöstön määrä rakentamisessa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

— Rakentaminen
— Kaikki toimialat

Rakentamisen liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

— Helsingin seutu
— Koko maa

KAUPPA

Kaupan alan liiketoiminta kasvoi edellisvuodesta

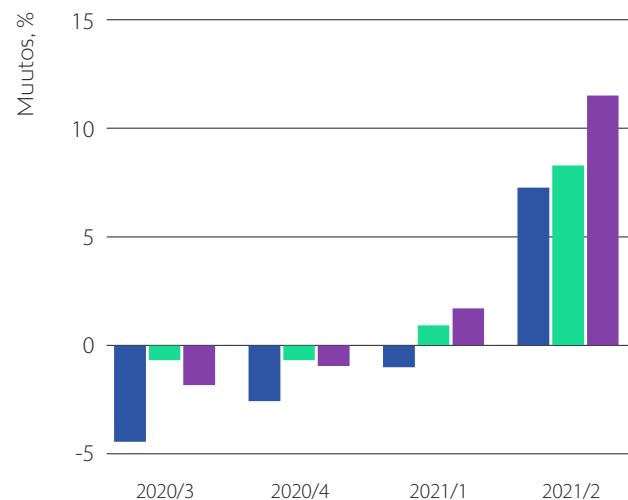
Tukkukauppa, agentuuritoiminta, vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen vähittäismyynti

Kaupan liikevaihdon trendin vuoden 2020 lopussa alkanut nousu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan 12 % korkeammalla tasolla. Kaupan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös koko maassa. Tukkuhinnat nousivat vuoden alussa edelliseen vuoteen verrattuna 8 % ja kuluttajahinnat 2 %. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla 11 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2016. Tukkuhinnat olivat keskimäärin 10 % vertailuvuotta korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 4 % vuoteen 2016 nähden.

Kaupan alan palkkasumman trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna alan palkkasumma nousi 8 %. Myös kaupan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui huhti-kesäkuussa. Henkilöstömäärä nousi 7 % vuotta aikaisempaan nähden. Vuoteen 2016 verrattuna alan palkkasumma on kasvanut 8 %. Kaupan alan henkilöstömäärä on vertailuvuotta 2 % korkeammalla tasolla.

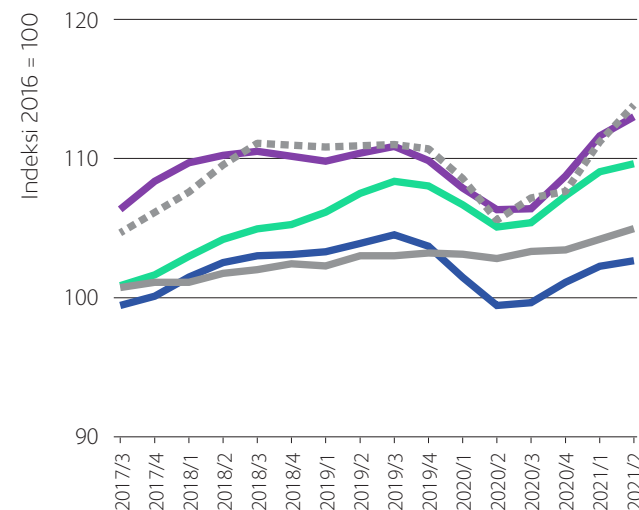
Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli vuonna 2020 noin 103 300 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KAUPPA

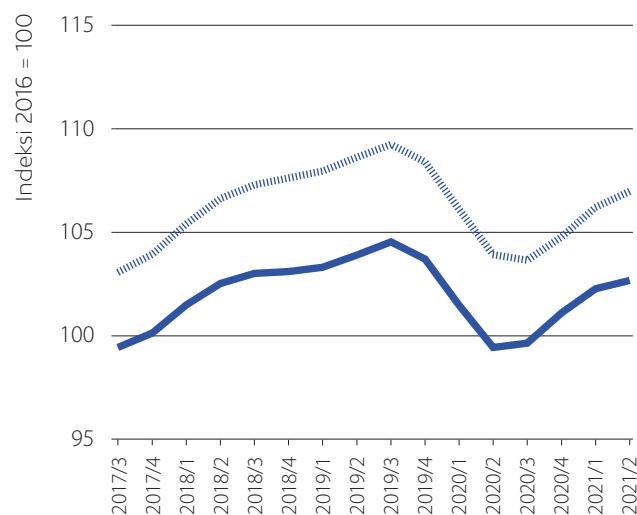
Kaupan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto

Kaupan henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto
- Kuluttajahinnat
- Tukkuhinnat

Henkilöstön määrä kaupan alalla ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

- Kauppa
- Kaikki toimialat

Kaupan liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

- Helsingin seutu
- Koko maa

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

Majoitus- ja ravitsemisalan liiketoiminta nousi vuoden takaisista pohjalukemista

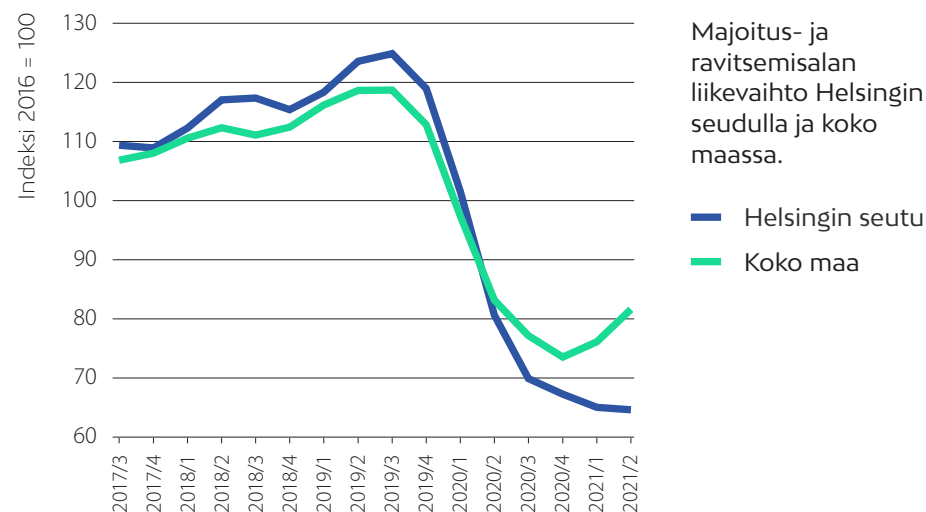
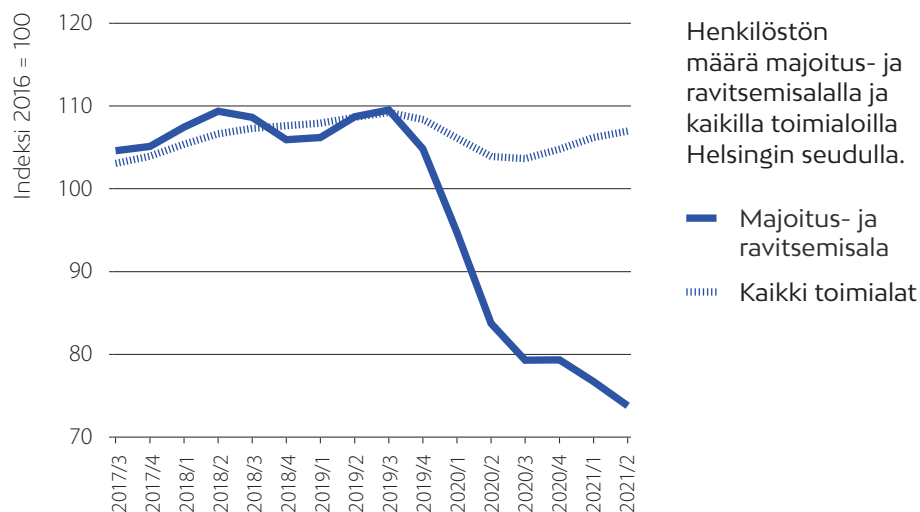
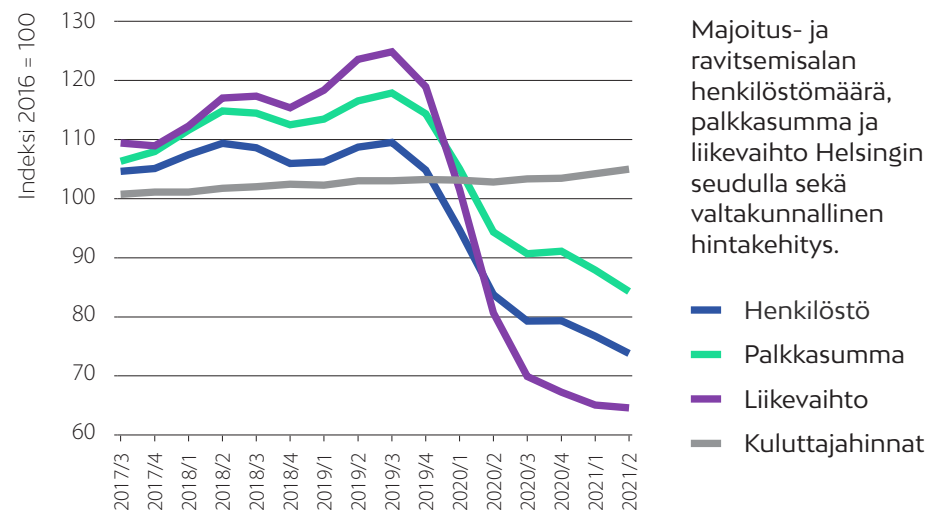
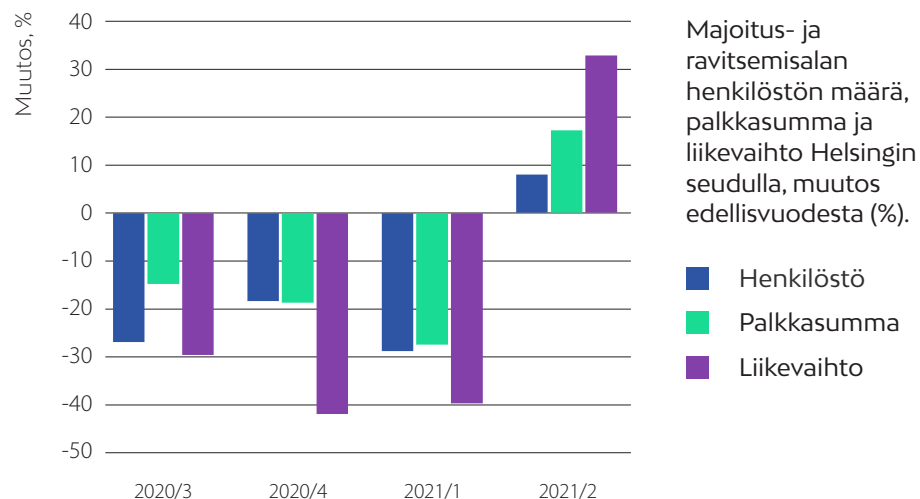
Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalan liikevaihdon trendi kääntyi vahvan kasvun jälkeen laskuun vuoden 2019 lopussa. Koronaviruspandemia alkoi vaikuttamaan alan liiketoimintaan vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen lopulla ja liikevaihdon trendin lasku jatkui jyrkkänä koko loppuvuoden ajan. Trendi laski edelleen kuluvan vuoden alussa, mutta ennakoarvion mukaan trendin lasku tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden erittäin alhaiseen tasoon nähden alan liikevaihto oli kuitenkin arvion mukaan huhti-kesäkuussa 33 % korkeammalla tasolla. Valtakunnallisesti majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi kääntyi kasvuun. Vuodesta 2016 alan liikevaihto on laskenut Helsingin seudulla 28 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 4 %.

Alan palkkasumman trendin lasku tasaantui vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä, mutta jatkui taas kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen matalaan tasoon verrattuna palkkasumma oli alalla huhti-kesäkuussa 17 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendi laski kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärä oli toisella neljänneksellä 8 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemisalan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 9 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2016. Alan henkilöstömäärä on laskenut vertailuvuodesta 21 %.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 27 400 työpaikkaa Helsingin seudulla vuonna 2020.

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

RAHOITUSTOIMINTA

Rahoituspalvelut, vakuutustoiminta, rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

Rahoitustoiminnan liiketoiminta kasvoi edellisvuodesta selvästi

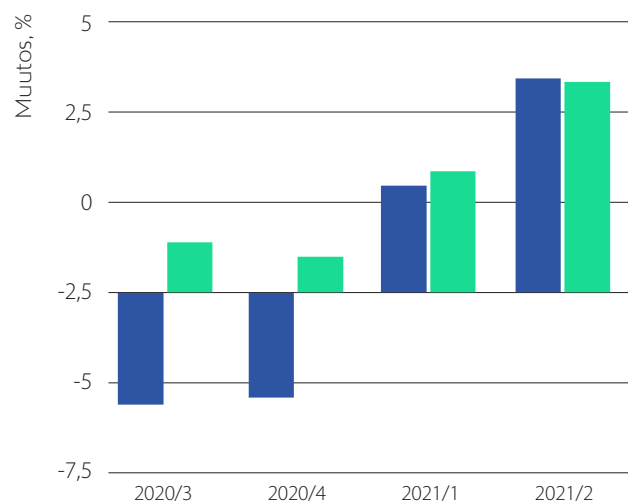
Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman vahva kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli huhti-kesäkuussa 6 % korkeammalla tasolla. Rahoitustoiminnan palkkasumman trendi kasvoi myös koko maassa. Vuoteen 2016 verrattuna alan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin 18 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 4 %.

Alan henkilöstömäärän trendin lasku taittui viime vuoden loppupuolella ja trendi nousi edelleen kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan

verrattuna henkilöstömäärä nousi huhti-kesäkuussa 6 %. Vertailuvuoteen nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin kymmenyksen korkeammalla tasolla.

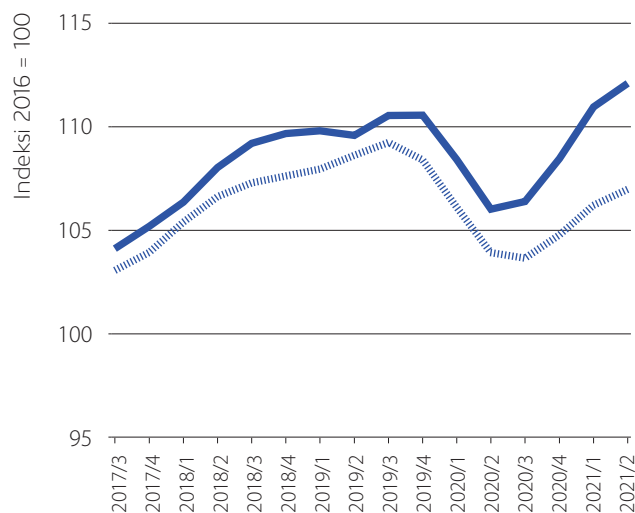
Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 noin 30 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.

RAHOITUSTOIMINTA

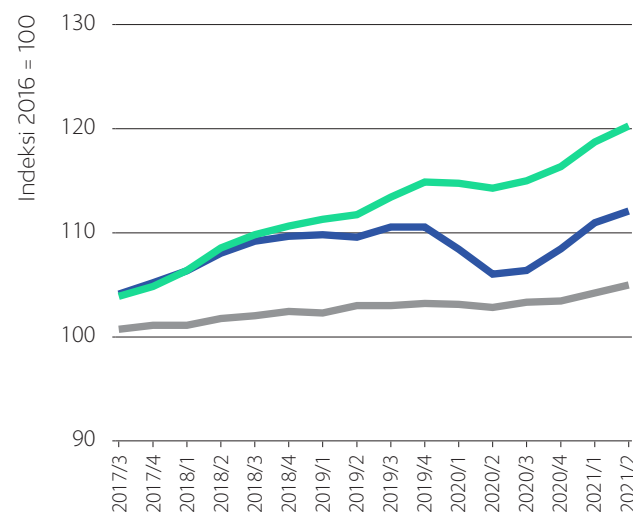
Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

■ Henkilöstö
■ Palkkasumma

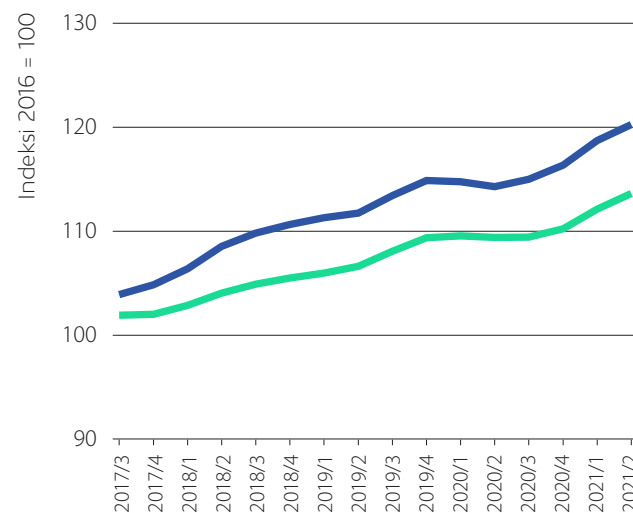
Henkilöstön määrä rahoitustoiminnassa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

— Rahoitustoiminta
— Kaikki toimialat

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

— Henkilöstö
— Palkkasumma
— Kuluttajahinnat

Rahoitustoiminnan palkkasumma Helsingin seudulla ja koko maassa.

— Helsingin seutu
— Koko maa

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liiketoiminta kasvoi vahvasti vuoden takaisesta

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon trendin vuoden 2019 lopussa alkanut lasku taittui viime vuoden lopussa ja ennakoarvion mukaan trendin nousu jatkui kuluven vuoden toisella neljänneksellä. Alan liikevaihdon trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihto oli kuluven vuoden toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 12 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2016 tasoon nähden alan liikevaihto on kasvanut 14 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 4 %.

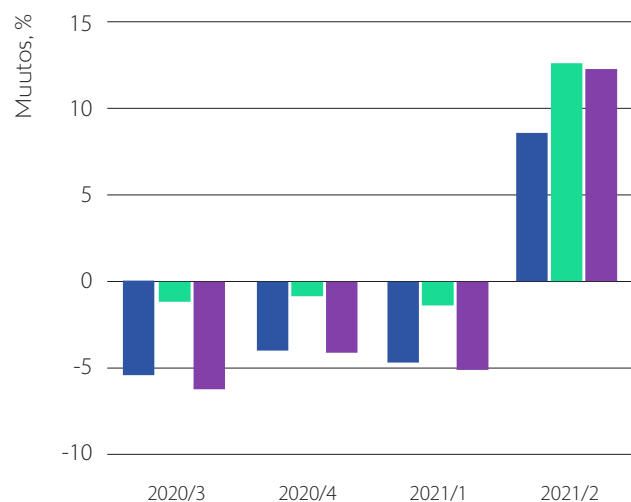
Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

Seudun liike-elämän palveluiden palkkasumman trendin vuoden 2020 lopussa alkanut kasvu jatkui kuluven vuoden toisella neljänneksellä. Palkkasumma oli alalla huhtikuussa 13 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi 9 %. Vuoden 2016 tasoon nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 13 % ja palkkasumma 26 % korkeammalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli vuonna 2020 keskimäärin noin 138 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

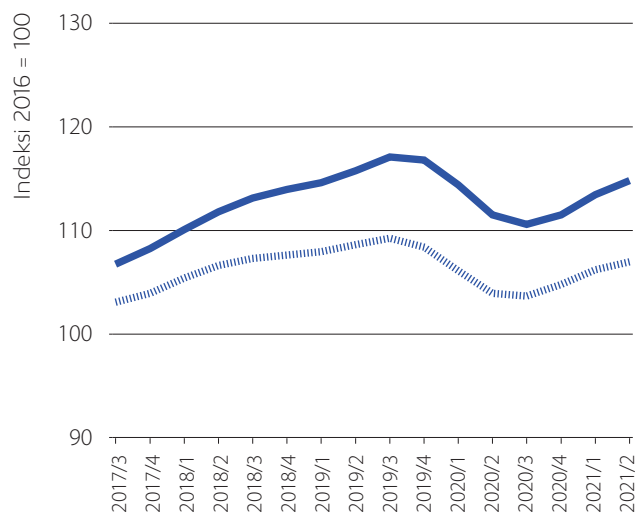

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

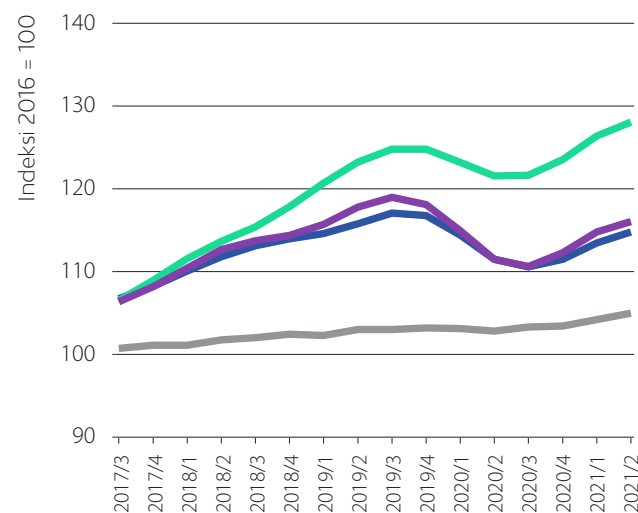
Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

■ Henkilöstö
■ Palkkasumma
■ Liikevaihto

Henkilöstön määrä liike-elämän palveluissa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

— Liike-elämän palvelut
... Kaikki toimialat

Liike-elämän palveluiden henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

— Henkilöstö
— Palkkasumma
— Liikevaihto
— Kuluttajahinnat

Liike-elämän palveluiden liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

— Helsingin seutu
— Koko maa

INFORMAATIO JA VIESTINTÄ

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

Informaatio- ja viestintäalan liiketoiminnan vahva kasvu jatkui

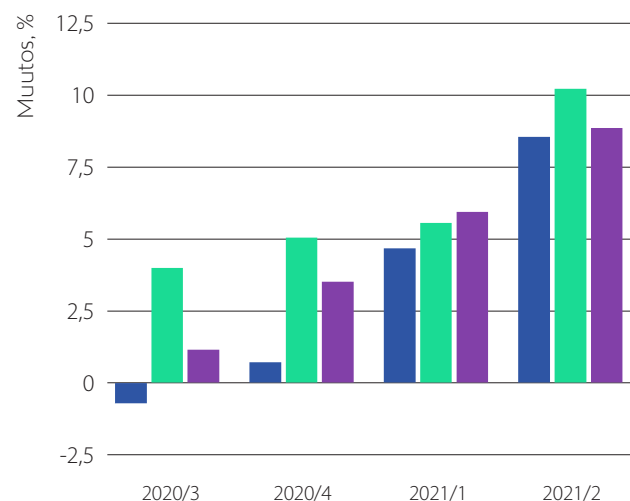
Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendin kasvu hiipui vuoden 2019 lopussa, mutta jatkui taas viime vuoden loppupuolella. Ennakkoarvion mukaan liikevaihdon kasvu jatkui myös kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Alan liikevaihdon trendi kasvoi huhti-kesäkuussa edelleen valtakunnallisestikin. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli kuluvan vuoden toisella neljänneksellä Helsingin seudulla arvion mukaan 9 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuoteen 2016 verrattuna alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 23 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 4 % vertailuvuoteen nähden.

Informaatio- ja viestintäalan henkilöstömäärän trendin viime vuoden loppupuolella alkanut kasvu jatkui kuluvan

vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa 9 % korkeammalla tasolla. Alan palkkasumman trendin pitkään jatkunut vahva kasvu jatkui vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Vuotta aiempaan nähden palkkasumma kasvoi 10 %. Vuoden 2016 tasoon verrattuna alan palkkasumma on kasvanut 30 % ja henkilöstömäärä 23 %.

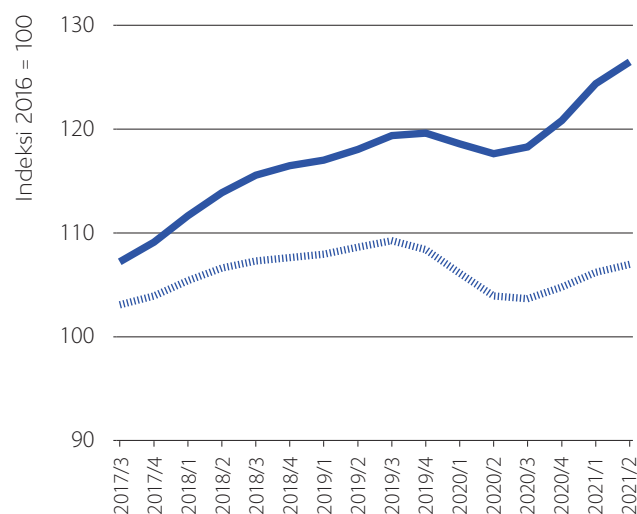
Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 keskimäärin noin 75 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.

INFORMAATIO JA VIESTINTÄ

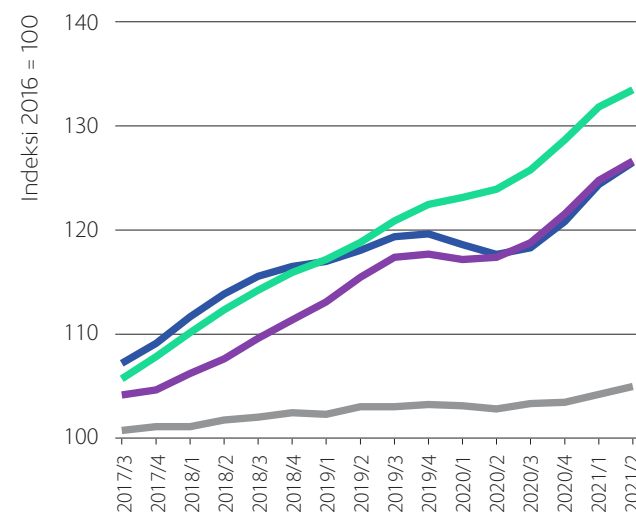
Informaatio- ja viestintäalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

■ Henkilöstö
■ Palkkasumma
■ Liikevaihto

Henkilöstön määrä informaatio- ja viestintäalalla ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

— Informaatio ja viestintä
..... Kaikki toimialat

Informaatio- ja viestintäalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

— Henkilöstö
— Palkkasumma
— Liikevaihto
— Kuluttajahinnat

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

— Helsingin seutu
— Koko maa

KULJETUS JA VARASTOINTI

Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

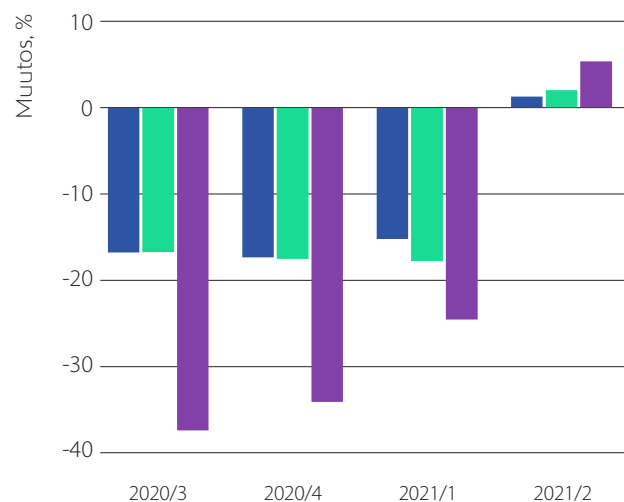
Kuljetus- ja varastointialan liiketoiminta kääntyi kasvuun edellisvuoteen verrattuna

Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendi kääntyi selvään laskuun vuoden 2019 lopussa ja trendin lasku jatkui koronaviruspandemian vaikutuksesta jyrkkänä lähes koko vuoden 2020 ajan. Trendi kääntyi kuitenkin kasvuun kuluvan vuoden alussa ja pysyi ennakoarvion mukaan ennallaan huhti-kesäkuussa. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli vuoden 2021 huhti-kesäkuussa Helsingin seudulla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 5 % korkeammalla tasolla. Alan liikevaihto on supistunut seudulla 24 % vuodesta 2016. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 4 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman trendin lasku tasaantui kuluvan vuoden alussa ja trendi pysyi ennallaan myös vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma nousi huhti-kesäkuussa 2 %. Alan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 13 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2016. Myös alan henkilöstömäärän trendin lasku tasaantui. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi prosentoin. Alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 15 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2016.

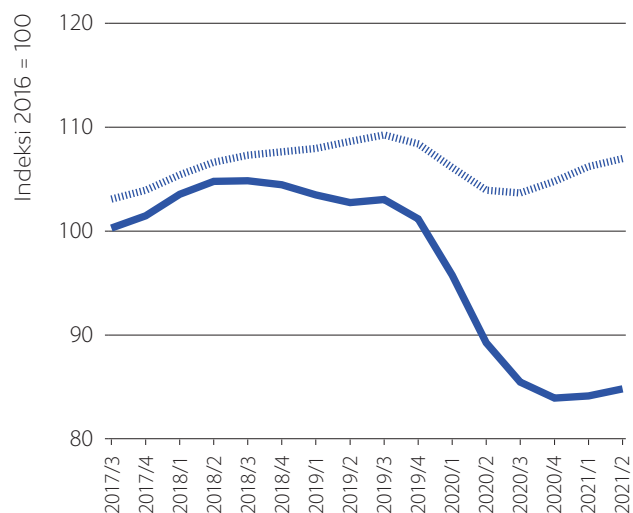
Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2020 keskimäärin noin 49 200 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto

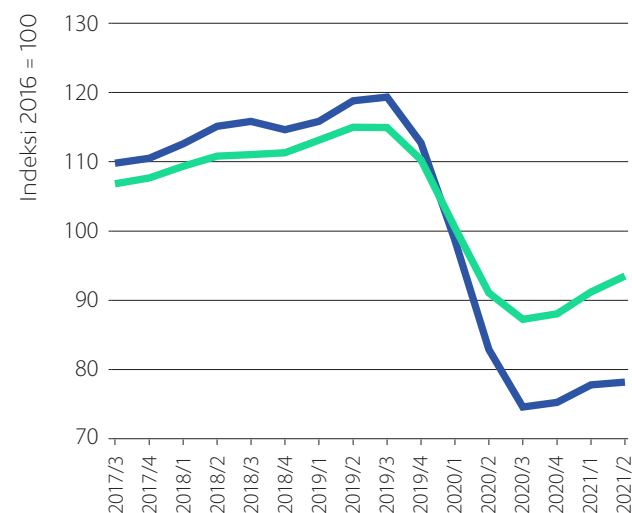
Henkilöstön määrä kuljetus- ja varastointialalla ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

- Kuljetus ja varastointi
- Kaikki toimialat

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto
- Kuluttajahinnat

Kuljetus- ja varastointialan liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

- Helsingin seutu
- Koko maa

PALVELUT KOTITALOUKSILLE

Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liiketoiminta kasvoi vuotta aiemmasta

Kotitalouspalveluiden liikevaihdon trendin vuoden 2019 lopussa alkanut jyrkkä lasku tasaantui vuoden 2020 lopussa, mutta jatkui taas kuluvan vuoden alussa. Ennakkoarvion mukaan trendin lasku jatkui myös vuoden toisella neljänneksellä. Koko maassa alan liikevaihdon trendi kääntyi kasvuun. Kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla vuoden 2021 toisella neljänneksellä arvion mukaan 11 % korkeammalla tasolla verrattuna edellisen vuoden poikkeuksellisen alhaiseen tasoon. Vuoden 2016 tasoon verrattuna liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana alalla keskimäärin 14 % alemmalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuodesta 4 %.

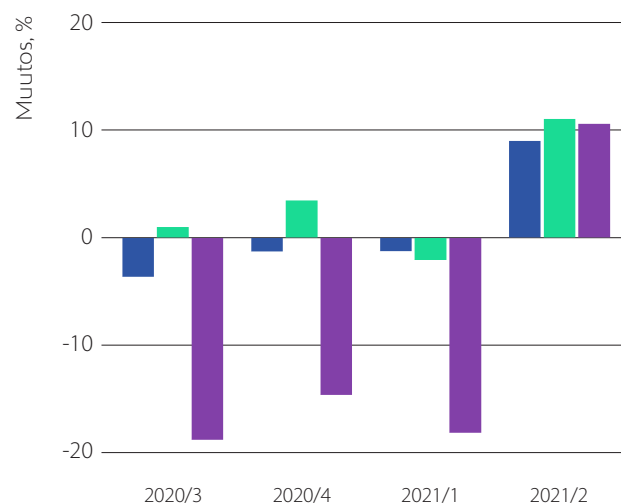
Alan palkkasumman trendin kasvu notkahti vuoden 2020 alkupuolella, mutta jatkui taas vuoden jälkipuoliskolla. Trendi

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

nousi myös kuluvan vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumma kasvoi 11 %. Kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna alan henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa 9 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2016 tasoon nähden palkkasumma on kasvanut 12 %. Alan henkilöstömäärä on kasvanut 4 % vertailuvuoden tasosta.

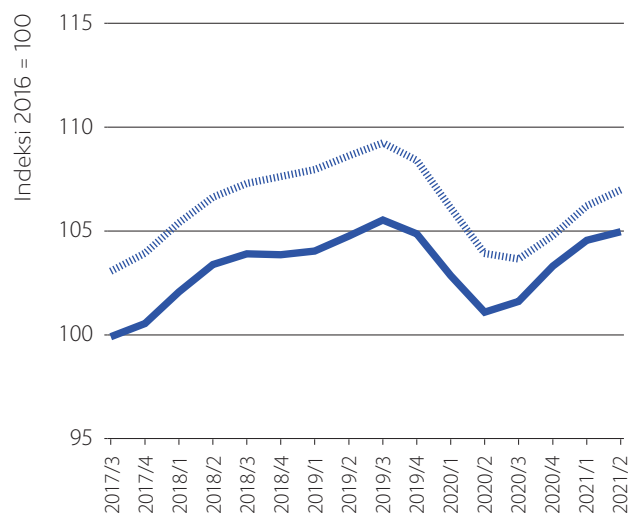
Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli vuonna 2020 työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 78 300 työpaikkaa Helsingin seudulla.

PALVELUT KOTITALOUKSILLE

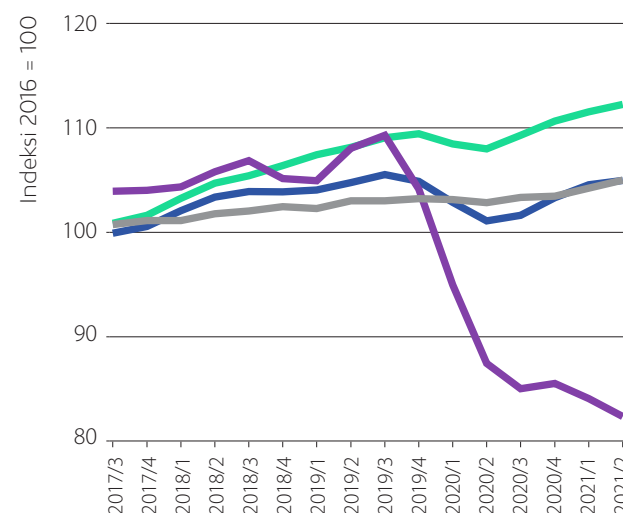
Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto

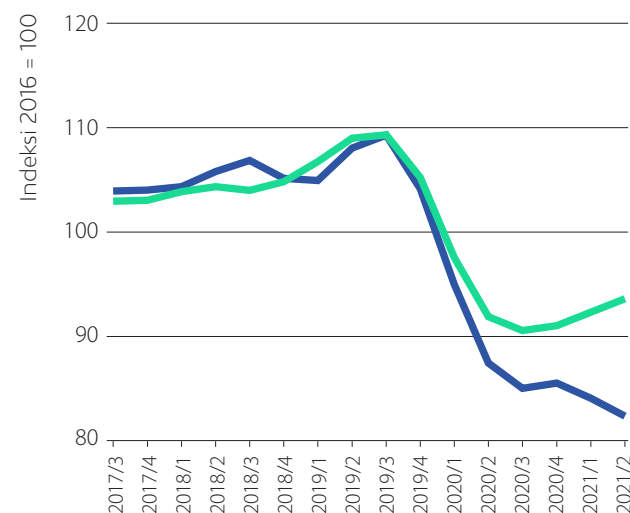
Henkilöstön määrä kotitalouksien palveluissa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla.

- Kotitalouksien palvelut
- Kaikki toimialat

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys.

- Henkilöstö
- Palkkasumma
- Liikevaihto
- Kuluttajahinnat

Kotitalouksien palveluiden liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa.

- Helsingin seutu
- Koko maa

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UUDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset paranivat edelleen alkukesän aikana palvelualoilla, mutta teollisuudessa ja rakentamisessa näkymät heikentyivät hieman keväästä. Maakunnan yrityksissä puute ammattitaitoisesta työvoimasta nousi merkittävimmäksi tuotannon kasvun esteeksi.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten lähitulevaisuuden suhdannenäkymien kohentuminen kevään 2020 pudotuksesta taittui kuluvan vuoden heinäkuussa. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa 13, kun huhtikuussa tehdyssä kyselyssä vastaava saldoluku oli 22. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset olivat heinäkuussa lähellä koko maan keskiarvoa.

Palveluyritysten suhdanneodotukset nousivat edelleen kevään ja alkukesän aikana. Heinäkuussa suhdannenäkymien saldoluku oli Uudenmaan palveluyrityksissä 28, kun huhtikuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 13. Palvelualojen suhdannenäkymät olivat heinäkuussa Uudellamaalla hieman korkeammalla tasolla kuin valtakunnallisesti.

Uudenmaan yrityksissä henkilöstön määrän ennakoitaan kasvavan lähikuukausina. Henkilöstöodotuksia seuraavan kolmen kuukauden aikana kuvaava saldoluku oli heinäkuussa maakunnan yrityksissä 21.

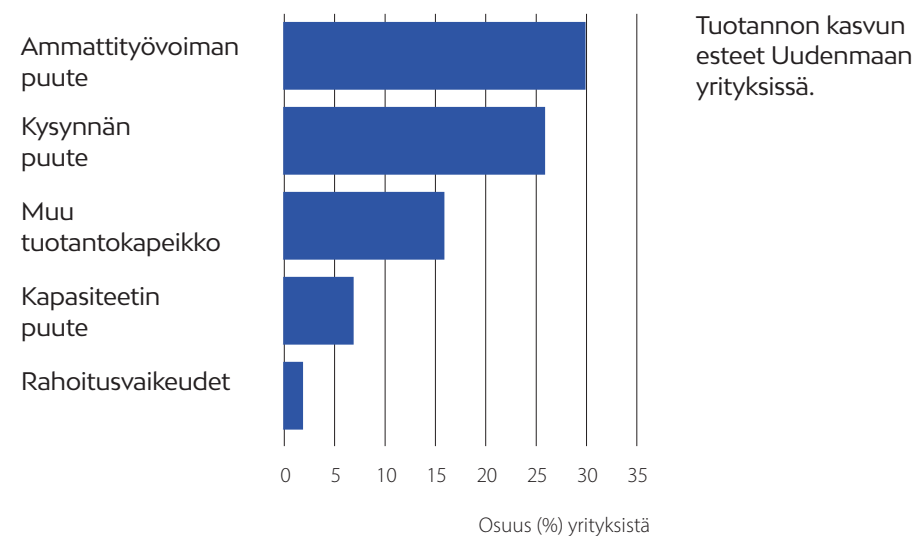
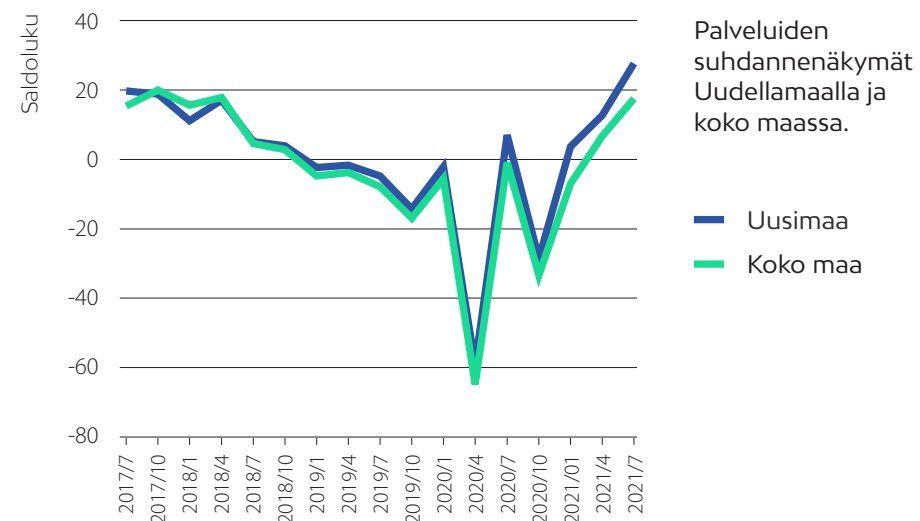
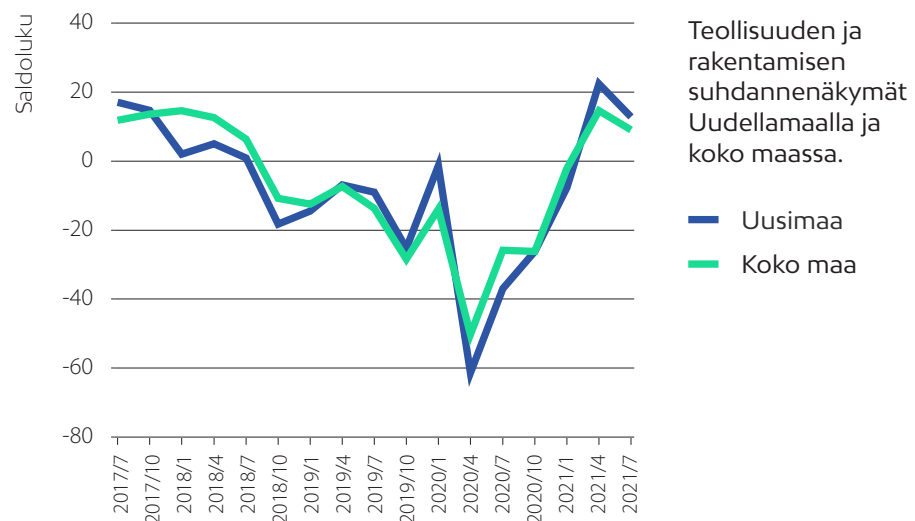
Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli vuoden 2021 heinäkuussa 68 %:lla Uudenmaan yrityksistä. Ammattitaitoisesta työvoiman puute on noussut yleisimmäksi tuotannon kasvun esteeksi Uudellamaalla. Kysynnän heikkous oli heinäkuussa kapeikkotekijä 26 %:lla alueen yrityksistä.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri.

Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

VAIHTUVA TEEMA

MATKAILU HELSINGIN SEUDULLA

Korona-epidemian aiheuttamat rajoitukset vaikuttivat maaliskuussa 2020 dramaattisesti Helsingin seudulle suuntautuvaan matkailuun. Kesällä 2021 hotelliyöpymiset kääntyivät kuitenkin nousuun ja kansainvälinen matkustajaliikenne alkoi elpyä.

Hotelliyöpymiset

Helsingin seudulle suuntautuva matkailu kasvoi voimakkaasti 2000-luvulla viime vuosikymmenen loppuun asti. Yöpymisten määrä pääkaupunkiseudun hotelleissa kasvoi yli 80 % vuodesta 2000 vuoteen 2019. Vahvan kysynnän rinnalla kasvun mahdollisti hotellien vuodekapasiteetin puolitoistakertautuminen samana aikana. Kasvu oli erityisen vahvaa vuosina 2016–2019. Hotellivieraista puolet oli kansainvälisiä ja puolet kotimaisia vuonna 2019.

Hotelliyöpymisten määrä romahti koronapandemian vuoksi maaliskuussa 2020. Koko vuoden yöpymisten volyymi jäi kolmannekseen edellisvuodesta. Kesän 2020 vilkastuminen jäi lyhytaikaiseksi, ja vasta kesä-heinäkuussa 2021 määrä nousi merkittävästi korkeammalle tasolle kotimaisten vieraiden vetämänä. Heinäkuussa 2021 kotimaisia yöpymisiä oli enemmän kuin samana aikana vuonna 2019. Ulkomaisten vieraiden yöpymiset pysyivät kuitenkin edelleen matalalla tasolla.

Kansainvälinen matkustajaliikenne

Helsingin sataman matkustajamäärä (saapuneet ja lähteneet) nousi 12,8 miljoonaan vuonna 2019. Matkustajista 70 % kulki Helsinki-Tallinna-reitillä. Koronan seurauksena matkustajamäärä laski jyrkästi maaliskuussa 2020. Muu kuin Helsinki-Tallinna-liikenne pysähtyi kokonaan. Kesällä liikenne elpyi, mutta hiljensi taas syksyllä 2020.

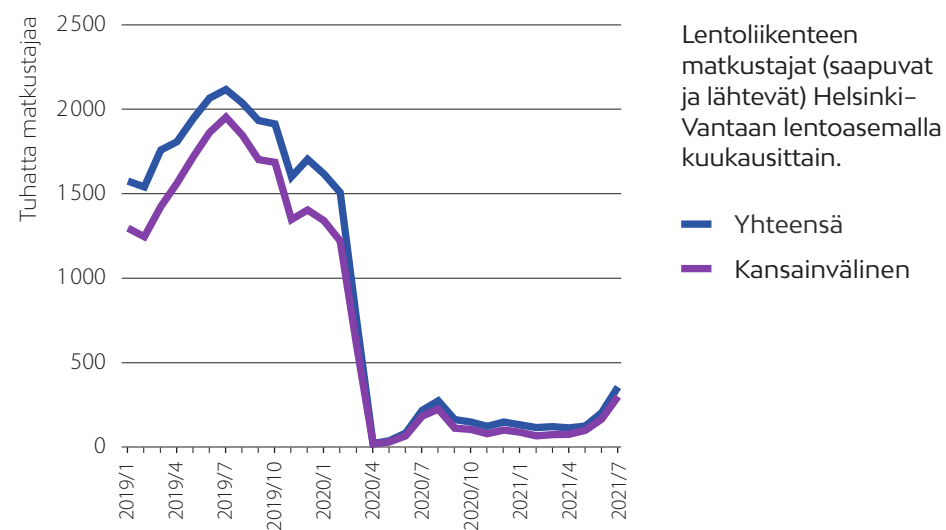
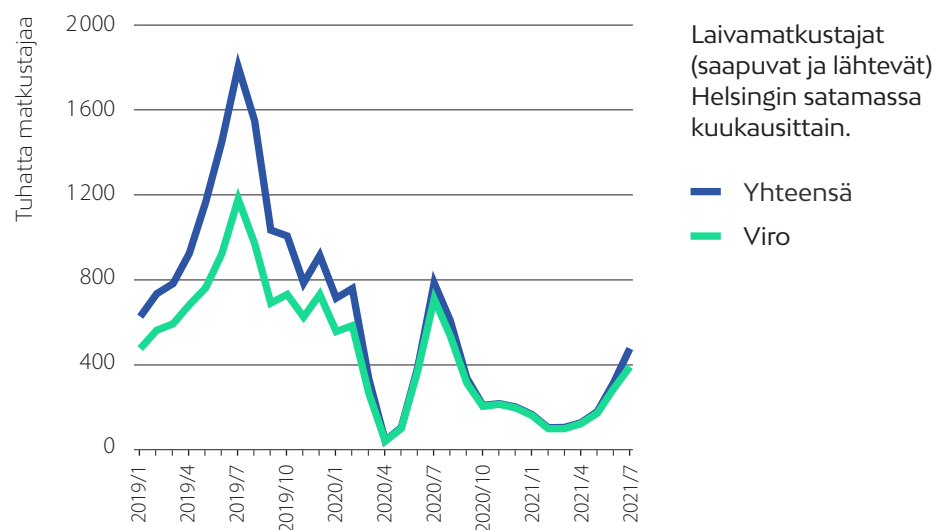
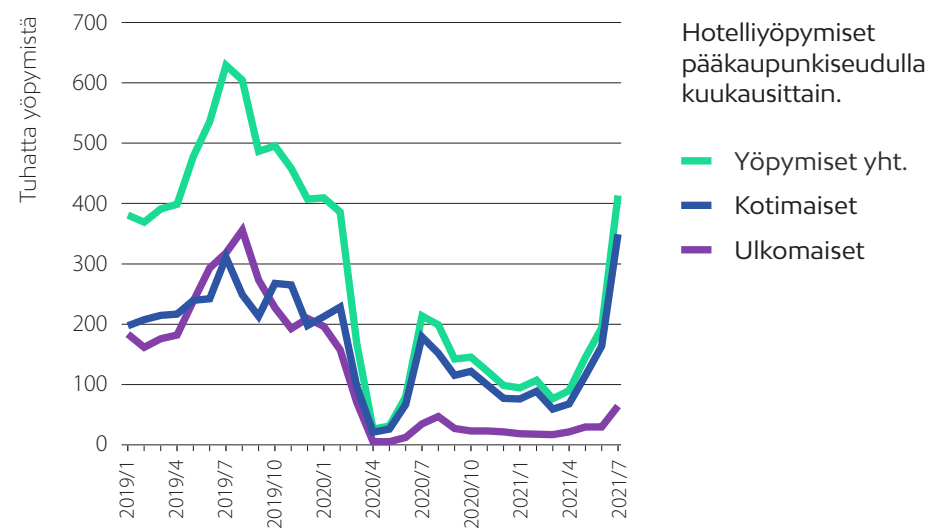
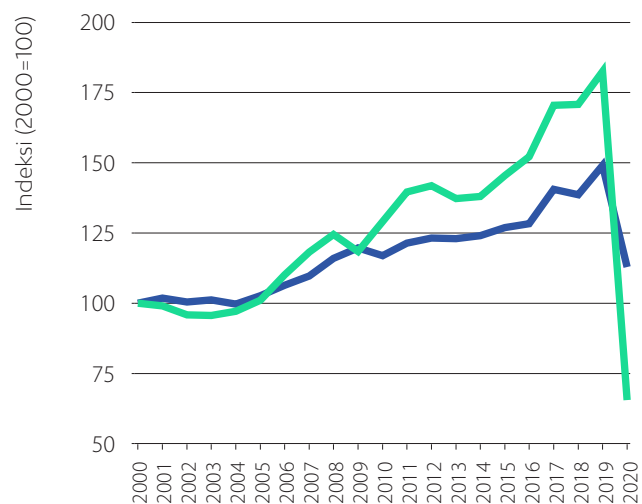
Koko vuonna 2020 laivamatkustajia oli runsas kolmannes edellisvuoden määrästä. Kesällä 2021 matkustajamäärä kääntyi loivaan nousuun, mutta kesä-heinäkuussa määrä jäi edelleen pienemmäksi kuin edellisenä vuonna.

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä nousi ennätykselliseen 22 miljoonaan vuonna 2019. Matkustajista 87 % lensi kansainvälisillä lennoilla. Kuten laivaliikenne ja hotellit, myös lentoliikenne hiljensi pandemian vaikutuksesta nopeasti maaliskuussa 2020. Koko vuoden 2020 matkustajamäärä jäi alle neljännekseen edellisvuoden tasosta. Volyymi kasvoi jonkin verran edellisvuodesta keväällä ja kesällä 2021. Heinäkuun 2021 matkustajamäärä oli kuitenkin edelleen vain alle viidennes vuoden 2019 heinäkuun tasosta.

Tietolähteet: Tilastokeskus,
Helsingin satama Oy, Finnavia Oy.

VAIHTUVA TEEMA

MATKAILU HELSINGIN SEUDULLA

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALAKATSAUS 3 | 2021

29.9.2021

TIETOLÄHTEET JA KÄSITTEET

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. Tietolähde: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alv-suoritustiedot). Ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. Tietolähde: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuoritustiedot).

Toimialoitteiset liikevaihto- ja palkkasumma-kuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. Indikaattorin laskenta: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. Lomautetut kuuluvat työllisiin, jos tilapäinen poissaolo on kestänyt alle 3 kuukautta. Työpaikoilla tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. Tietolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen järjestelmämuutoksen vuoksi Helsingin seudun työllisyystietoa ei saatu tähän katsaukseen. Helsingin seudun työllisyyttä kuvataan tässä katsauksessa poikkeuksellisesti henkilöstömäärällä. Valtakunnallinen vertailutieto perustuu työvoimatutkimuksen työllisten määrä -tietoon.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

- Helsingin seutu: Toimialoitteisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.
- Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpidoon bruttokansantuote kiintein vuoden 2015 hinnoin. Tietolähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2016. Tietolähde: Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2016.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2016) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	8	Kirkkonummi
1 Helsinki	9	Mäntsälä
2 Espoo	10	Nurmijärvi
3 Vantaa	11	Pornainen
4 Kauniainen	12	Sipoo
	13	Tuusula
Kehyskunnat	14	Vihti
5 Hyvinkää		
6 Järvenpää		
7 Kerava		

